

TALLER 7 Territoris socialment responsables
Dinamitzador Josep Maria Canyelles

LA RESPONSABILITAT SOCIAL DE LES ORGANITZACIONS NO LUCRATIVES
Pau Vidal, Observatori del Tercer Sector

....«però si les nostres organitzacions ja tenen una missió, una raó de ser social, i nosaltres treballem per la societat cada dia, per què ens ha d'interessar això de la responsabilitat social? Això és per a les empreses, que només s'ocupen dels beneficis!» ¡Aquesta frase la vaig escoltar en una conversa amb un directiu d'una important ONG. I en nombroses trobades amb persones rellevants del sector he estat testimoni de l'expressió d'un sentir semblant: «Nosaltres ja tenim una finalitat social; la responsabilitat social és cosa de les empreses». És cert que l'interès i el desenvolupament recent de la responsabilitat social corporativa s'ha realitzat majoritàriament des del món empresarial.

Les causes, diverses, més o menys sinceres, però el resultat ha estat un contingut conceptual concret, l'interès del qual supera l'àmbit empresarial, i conté elements d'interès i reflexió útils per a les organitzacions del tercer sector quant a actors socials rellevants. No és suficient com a organització «tenir bones intencions i fer el bé» per poder ser considerat un actor responsable. Les organitzacions no lucratives estan prenent un posicionament ferm i una veu clara quant a exigència amb relació a la necessitat d'unes pràctiques respectuoses amb la societat, la natura, els drets humans... i aquesta exigència ha estat en gran part responsable del creixement de la responsabilitat corporativa a l'àmbit empresarial. Però, estem segurs que les nostres organitzacions, tot i les seves finalitats d'interès social, tenen un comportament totalment respectuós amb la societat, els col·lectius propers, el medi ambient, els drets humans? En els casos que així sigui, l'aplicació d'un model apropiat permetrà l'organització evidenciar-ho, ser conscient i poder explicar-ho quan es requereixi. Però les reflexions que implica un programa de responsabilitat social permetrà moltes organitzacions identificar àrees de millora necessària en el seu

II Congrés Europeu del Voluntariat

Barcelona
9, 10 i 11 de novembre de 2011

funcionament.

Des de l'Observatori del Tercer Sector hem estat treballant des del 2004 en el desenvolupament d'un model de Responsabilitat Social per a Organitzacions no Lucratives (RSO), que fou inicialment presentat en ponència amb èxit durant el Congrés d'EMES-ISTR a Paris (abril 2005). Posteriorment, hem continuat treballant i completant el model amb la col·laboració d'entitats del sector.

L'eix central d'aquest model de responsabilitat social per al tercer sector és la COHERÈNCIA entre les finalitats i l'esdevenir diari de les organitzacions. Una coherència que és necessària per a la construcció de confiança des de la societat. D'aquesta manera, podrem ser reconeguts com a veritables actors socials i no només com a organitzacions «que fan el bé».

En el tercer sector no es poden utilitzar models del tipus «cafè per a tothom» o simplificacions «bo-dolent», donada la diversitat d'organitzacions no lucratives. Per això, el model RSO desenvolupat ja preveu l'adaptació a partir de la reflexió de cada organització i les seves característiques: grau de professionalització, presència de voluntariat, àmbit d'activitat,...

En definitiva, les organitzacions no lucratives necessiten un model flexible que sigui capaç d'ajudar a reflexionar sobre la responsabilitat social amb què cada organització actua a la societat, identificant les àrees d'interès rellevants per poder millorar el seu funcionament. Es tracta de garantir la coherència entre la finalitat i el funcionament diari com a entitat a partir de la reflexió en un conjunt d'àrees d'interès dintre del funcionament organitzatiu: la missió i els valors, la gestió de les persones, els involucrats, la transparència, la gestió ambiental, la comunicació i la participació en l'entorn social de l'organització; com a punt de partida per a la reflexió individualitzada de cada entitat.